

ข่าวเด่นประจำเดือน (แนวโน้มสินค้า/บริการจากเบอร์ลิน)

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน

27 มีนาคม 2569

มาตรการภาษียุโรปต่อจีนกำลังส่งผลกระทบต่อผู้ค้ายุโรป

เมื่อต้นเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา ขณะที่กำลังมีการจัดแสดงเทรนด์อุปกรณ์เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารใหม่ล่าสุดในงานแสดงสินค้า Ambiente ซึ่งเป็นงานแสดงสินค้าเกี่ยวกับสินค้าอุปโภคบริโภคที่นครแฟรงก์เฟิร์ตอยู่นั้น คณะกรรมาธิการยุโรป (EU) ก็ได้ประกาศเรื่องการเก็บภาษีต่อต้านการทุ่มตลาด (anti-dumping tariff) 2026/274 และต่อมาในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ ภาษีดังกล่าว (ซึ่งเรียกเก็บสูงถึง 79%) ก็มีผลบังคับใช้กับเครื่องกระเบื้องและเซรามิกจากจีน นับว่าข่าวนี้พุ่งเข้าสู่ผู้จัดงานและผู้เข้าชมงานแสดงสินค้า Ambiente ครั้งนี้แบบไม่ทันตั้งตัวกันเลยทีเดียว ทำให้ผู้ค้าปลีกหลายพันรายต้องจ่ายภาษีศุลกากรเพิ่มเติมหลายล้านยูโรสำหรับสินค้าที่สั่งซื้อไปแล้วก่อนที่จะพวกเขาจะสามารถนำไปจำหน่ายได้

ข้อมูลจาก Eurostat หน่วยงานสถิติของสหภาพยุโรป ระบุว่าเกือบ 60% ของเครื่องเซรามิกทั้งหมดที่จำหน่ายในยุโรปนำเข้ามาจากประเทศจีน นาย Christian Gries เจ้าของบริษัท Depot (ซึ่งเป็นร้านค้าปลีกสินค้าตกแต่งบ้าน) ได้วิจารณ์ว่า “นี่เป็นการกระทำที่เป็นปรักษ์ต่อธุรกิจ SMEs อย่างแท้จริง ความเป็นอยู่ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กำลังตกอยู่ในความเสี่ยงอย่างหนัก” ขณะที่ผู้ผลิตในยุโรปกำลังผลักดันให้เก็บภาษีนำเข้า ผู้ค้าปลีกจำนวนมากยังคงพึ่งพาสินค้าจากจีน เนื่องจากปัจจุบันไม่มีสินค้าใดในยุโรปที่มีอัตราส่วนประสิทธิภาพ/คุณภาพต่อราคา (Price-performance ratio) ที่เทียบเคียงได้ โดยเฉพาะหมวดสินค้าในครัวเรือน ชิ้นส่วนจักรยาน โทรศัพท์มือถือและสินค้าแฟชั่น นาย Kai Hudetz กรรมการผู้จัดการสถาบันวิจัยการค้า (IFH – Instituts für Handelsforschung) กล่าวว่า “ขณะนี้จีนได้พัฒนาศักยภาพตนเองจนกลายเป็นผู้ผลิตที่แข็งแกร่งในหลายภาคส่วนธุรกิจแล้ว และผลกระทบที่เกิดจากภาษีนำเข้าสามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนจากกรณีตลาดสหรัฐอเมริกา มันส่งผลให้ผู้จำหน่ายต้องเพิ่มราคาสินค้าสูงขึ้น ทำให้การซื้อสินค้าถูกเลื่อนออกไป ในเวลาเดียวกันผู้ค้าปลีกจำนวนมากในสหรัฐฯ ต้องปิดกิจการลง เนื่องจากไม่สามารถเสนอราคาที่แข่งขันได้ เพราะภาษีนำเข้าสินค้าจากจีนที่สูงขึ้น” ทั้งนี้ ผู้ค้าปลีกชาวเยอรมันเกรงว่า ภายใต้แรงกดดันจากผู้ผลิตในยุโรป คณะกรรมาธิการยุโรป (EU) อาจจะเรียกเก็บภาษีนำเข้าสินค้าจากจีนในหมวดหมู่สินค้าอื่นๆ ด้วย ตัวอย่างเช่น ขณะนี้มีการดำเนินคดีกับผู้ผลิตยางรถยนต์ชาวจีนในข้อหาทุ่มตลาด โดยกลุ่มพันธมิตรต่อต้านการนำเข้ายางรถยนต์ที่ไม่เป็นธรรม (Coalition Against Unfair Tyre Imports) เป็นผู้ริเริ่ม และผู้ที่อยู่เบื้องหลังเรื่องนี้ ก็คือบริษัทผู้ผลิตยางรถยนต์จากยุโรปอย่างบริษัท Michelin และ Continental

1

หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

สำหรับภาชนะนำเข้าเครื่องเคลือบดินเผาเป็นหนึ่งในหลายร้อยมาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด (Anti-Dumping) และต่อต้านการอุดหนุนจากภาครัฐ (Anti-Subventions) ที่ EU กำหนดขึ้นมา นอกจากนี้ ยังมี การสอบสวนอื่นๆ อีกหลายสิบกกรณีที่อยู่ระหว่างดำเนินการ โดยการเรียกเก็บภาษีตอบโต้เหล่านี้ส่วนใหญ่ เรียกเก็บจากจีน และมีส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมหนักแบบดั้งเดิม กับอุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานสูงใน การผลิต เช่น ท่อเหล็ก ขอบล้ออลูมิเนียม สารเคมีตั้งต้น เป็นต้น

ล่าสุดเมื่อไม่นานมานี้ ผู้ค้าปลีกเยอรมันได้รับผลกระทบจากภาชนะนำเข้าพาราฟินที่สูงมาก ซึ่งบางครั้ง สูงถึง 80% โดยภาชนะนี้ถูกบังคับใช้ในเดือนตุลาคมปีที่แล้ว และทำให้ราคาเทียนจากจีนสูงขึ้นก่อนช่วง เทศกาลที่สำคัญอย่างคริสต์มาส โดยเหล่าผู้เชี่ยวชาญใน EU ก็เริ่มหันมาสนใจผลิตภัณฑ์ที่ซับซ้อน และมี มูลค่าเพิ่มสูงขึ้น อย่างเช่น จักรยานไฟฟ้าและรถยนต์ไฟฟ้ามากขึ้นเรื่อยๆ คณะกรรมาธิการ EU ให้เหตุผล ในการเรียกเก็บภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดสำหรับเครื่องกระเบื้องและเซรามิก โดยอ้างว่า ผู้ผลิตชาวจีนกำลัง ส่งสินค้าราคาทุ่มตลาดเข้าสู่ยุโรป สมาคมผู้ผลิตเซรามิกแห่งยุโรป Cerame-Unie (ซึ่งเป็นผู้ร้องขอให้ EU เรียกเก็บภาษีลงโทษดังกล่าว) มองว่าสำหรับอุตสาหกรรมนี้ การตัดสินใจครั้งนี้ถือเป็นก้าวเดินไปสู่การ แข่งขันที่เป็นธรรมมากขึ้น สมาคม Cerame-Unie ยังกล่าวเพิ่มว่า ตั้งแต่ ค.ศ. 2008 ด้วยสภาพการแข่งขัน ที่เข้ามาจากจีน ทำให้โรงงาน 60 แห่งในยุโรปต้องปิดตัวลง ส่งผลให้สูญเสียการจ้างงานไปประมาณ 10,000 ตำแหน่ง ปัจจุบันตำแหน่งงานกว่า 22,000 ตำแหน่งใน EU ยังคงพึ่งพาอุตสาหกรรมเครื่องเคลือบดินเผา โดยตรง อย่างไรก็ตาม มาตรการเหล่านี้กำลังเผชิญกับเสียงวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักจากภาคการค้ามากขึ้น

นาย Knud Holst ผู้บริหารหลักของบริษัท Holst Porzellan ซึ่งเป็นผู้จัดจำหน่ายสินค้าเครื่องเคลือบ ดินเผาให้กับลูกค้ารายใหญ่ ได้แก่ โรงพยาบาล บ้านพักคนชรา ร้านอาหาร และที่พักพิงผู้ลี้ภัยเป็นหลัก กล่าวว่า “นี่เป็นการกระทำที่ประมาทมาก และอาจสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ รวมถึงความเสียหายให้กับ ผู้บริโภคใน EU ได้ ในอีก 5 ปีข้างหน้าต้นทุนที่เกิดจากภาษีศุลกากรพิเศษใน EU จะสูงขึ้นถึง 1.3 พันล้านยูโร” โดยเขาอ้างถึงการคำนวณที่สมาคม Cerame-Unie นำเสนอในข้อโต้แย้งเรื่องภาษีศุลกากรลงโทษครั้งนี้ นาย Holst เน้นย้ำว่า ใน EU ไม่มีผู้ผลิตรายใดสามารถผลิตสินค้าเครื่องกระเบื้องและเซรามิกที่บริษัท ต้องการได้ สินค้าเครื่องกระเบื้องและเซรามิกราคาถูกจากจีนนั้นสร้างสภาวะการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม ให้กับผู้ผลิตเพียงไม่กี่รายในประเทศโปแลนด์ โรมาเนีย และโปรตุเกสเท่านั้น ดังนั้นหมายความว่า ผู้ผลิต ส่วนใหญ่ในยุโรปจึงไม่ได้รับผลกระทบจากราคาสินค้าที่ทุ่มตลาดเหล่านี้ นาย Holst มีสินค้าประมาณ 4,000 รายการภายใต้แบรนด์ “Holst Porzellan” ซึ่งผลิตในประเทศจีนทั้งหมด และเขา กล่าวว่า เขาจัดส่ง สินค้าเครื่องลายครามมากกว่า 1,000 ตันต่อปีให้กับลูกค้ารายใหญ่ และไม่มีผู้ผลิตในสหภาพยุโรปรายใดที่ สามารถผลิตสินค้าเหล่านี้ได้ ส่วนนาย Gries เจ้าของบริษัท Depot ก็ได้แสดงความคิดเห็นในทิศทาง เดียวกันว่า “ตอนนี้เราไม่มีสินค้าทางเลือกอื่นที่จะสามารถทดแทนได้ นอกเหนือจากสินค้าจากจีน”

ในสหภาพยุโรป กำลังการผลิตสำหรับผลิตภัณฑ์ที่จำเป็นนั้นไม่เพียงพอ และเขายังกล่าวต่ออีกว่า “มาตรการเหล่านี้ไม่ได้สร้างการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศเลย”

ตั้งแต่ ค.ศ. 2013 เป็นต้นมา EU ได้ใช้มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาดกับผู้ผลิตเครื่องเคลือบดินเผาจากจีน ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมามี (ก่อนถึงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2569) อัตราภาษีนำเข้าสินค้าดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำมาก โดยล่าสุดอยู่ที่ 17.9% ซึ่งแนวโน้มในการที่จะการปรับเพิ่มอัตราภาษีนำเข้าอีกครั้งเริ่มปรากฏให้เห็นตั้งแต่ปีที่ผ่านมา เมื่อคณะกรรมการการยุโรปเริ่มปฏิบัติตามคำร้องขอของสมาคม Cerame-Unie โดย EU ได้กลับมาสอบสวนการทุ่มตลาดอีกครั้ง แต่ในเอกสารฉบับเดิมคณะกรรมการได้ระบุไว้ว่า วันที่ 18 มีนาคม 2569 น่าจะเป็นวันที่อาจมีการเพิ่มอัตราภาษีนำเข้า โดยในการเจรจากับ EU ในครั้งนั้น ภาคการค้าได้พยายามต่อร้องให้ขึ้นอัตราภาษีนำเข้าอย่างน้อยที่สุด แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้บริษัทหลายแห่งหมดความหวังว่า คณะกรรมการ EU จะผ่อนปรนด้านภาษี จึงได้สั่งซื้อเครื่องกระเบื้องประจำปีล่วงหน้าเพื่อสต็อกสินค้าไว้ก่อนการขึ้นภาษีนำเข้าครั้งใหม่ แต่เนื่องจากการบังคับใช้กฎหมาย/ระเบียบก่อนกำหนด จึงทำให้สินค้าที่มีการสั่งซื้อล่วงหน้าเหล่านี้ได้รับผลกระทบไปด้วย ซึ่งผู้ค้ารายหนึ่งกล่าวว่า “บางบริษัทมีสินค้ามูลค่าหลายล้านอยู่ในตู้คอนเทนเนอร์ ประมาณ 50-100 ตู้ที่กำลังอยู่ระหว่างการขนส่ง” ซึ่งสถานการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อพวกเขาอย่างหนัก เพราะภาษีศุลกากรต้องชำระทันที นาย Markus Weber ผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อของ Depot กล่าวว่า “สำนักงานศุลกากรมีเงื่อนไขการชำระเงินระหว่าง 10 - 17 วัน โดยเราไม่สามารถต่อรองกับพวกเขาได้” ส่วนบริษัท Holst Porzellan พบว่า บริษัทฯ ต้องจ่ายภาษีศุลกากรเพิ่มเติมสูงถึง 149,000 ยูโร และให้สัมภาษณ์ว่า “บริษัทแบกรับภาระค่าใช้จ่ายนี้ได้ ก็เพราะคุณ Holst ออกเงินส่วนตัวไปก่อน มิเช่นนั้นบริษัทอาจล้มละลายไปแล้ว”

นอกจากนี้ นาย Philipp Wurm กรรมการผู้จัดการของบริษัทค้าส่ง G. Wurm GmbH ก็ออกมาวิพากษ์วิจารณ์แนวทางการกระทำดังกล่าวของ EU เช่นกัน เขาในฐานะเจ้าของธุรกิจครอบครัวได้เขียน/โพสต์บน LinkedIn ว่า “มาตรการที่ใหญ่ขนาดนี้ต้องมีความเหมาะสม เป็นไปได้จริง และเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้บริโภค” เขายังมีความเห็นอีกว่า “มันมีความเสี่ยงที่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะล้มละลายเพิ่มขึ้น”

ในมุมมองของผู้บริโภค กฎระเบียบของสหภาพยุโรปนี้อาจจะมีความหมายมากกว่าแค่การขึ้นราคาเท่านั้น เพราะมีความเป็นไปได้ที่ผู้บริโภคจะลดการบริโภคสินค้าลง นาย Hudetz ผู้เชี่ยวชาญด้านค้าปลีกกล่าวเตือนว่า “เนื่องจากปัจจุบัน ผู้บริโภคออมเงินมากขึ้น ให้ความสำคัญกับเรื่องราคามากกว่าแต่ก่อน อีกทั้งยังเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริโภค ลดการใช้บริการร้านอาหาร เปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวจากเดิมส่งผลให้ภาคค้าปลีกซึ่งปัจจุบันกำลังประสบปัญหาอยู่แล้ว ต้องรับภาระหนักขึ้นไปอีก” การขึ้นราคาสินค้าเนื่องจากภาษีนำเข้าที่สูงขึ้นจะยิ่งทำให้สถานการณ์ที่เลวร้ายอยู่แล้ว จะย่ำแย่ยิ่งขึ้นไปอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

เมื่อสินค้าเกือบทั้งหมดได้รับผลกระทบจากภาษี เนื่องจากกระบวนการผลิตเกือบทั้งหมดเกิดขึ้นในประเทศ
ต้นทาง

ก่อนหน้านี้ Depot มียอดจำหน่าย เฉพาะสินค้าเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร ประมาณ 30 ล้านยูโรต่อปี
และสินค้าส่วนใหญ่มาจากประเทศจีน ซึ่งหมายความว่า Depot ในฐานะผู้ค้าปลีกก็คงต้องลดจำนวนสินค้า
กลุ่มนี้ลงอย่างมาก ส่วนบริษัท Holst Porzellan นาย Holst คาดการณ์ว่า ต่อไปสินค้าจะมีความ
หลากหลายลดลง สินค้าครึ่งหนึ่งที่วางจำหน่ายอยู่ในปัจจุบันจะหายไปจากชั้นวางสินค้า ทั้งนี้ บริษัท Holst
Porzellan ยังชี้ให้เห็นถึงผลกระทบระยะยาวที่อาจเกิดขึ้นกับห่วงโซ่อุปทาน หากยอดขายได้รับผลกระทบ
จากภาษีนำเข้าทั้งในสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป โรงงานหลายแห่งในจีนก็อาจต้องปิดตัวลง และเขาคาด
ว่า “ถ้าสถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้น ห่วงโซ่อุปทานที่สำคัญของเราอาจจะหายไปด้วยก็ได้”

(แหล่งที่มา : หนังสือพิมพ์ Handelsblatt เดือนมีนาคม 2569)